

Hospodárska a sociálna rada
Slovenskej republiky

Bratislava 23.09.2024
Číslo záznamu: 26065/2024

Z Á Z N A M
z mimoriadneho plenárneho zasadnutia Hospodárskej a sociálnej rady
Slovenskej republiky konaného dňa 23.9.2024

Miesto konania: nová budova Úradu vlády SR
Prítomní: podľa prezenčnej listiny
Rokovanie viedol: Erik Tomáš, predseda Hospodárskej a sociálnej rady SR

Návrh programu:

1. Lex konsolidácia

- 1.1. Návrh zákona, ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony v súvislosti s ďalším zlepšovaním stavu verejných financií**
- 1.2. Návrh zákona o dani z finančných transakcií a o zmene a doplnení niektorých zákonov**

Rokovanie otvoril a viedol predseda rady E. Tomáš, ktorý privítal na mimoriadnom plenárnom zasadnutí Hospodárskej a sociálnej rady zástupcov vlády, zástupcov zamestnancov a zástupcov zamestnávateľov a skonštatoval, že plenárne zasadnutie je uznášaniaschopné a môže prijímať závery.

Predseda rady E. Tomáš vyzval prítomných, aby sa vyjadrili, či súhlasia s návrhom programu mimoriadneho plenárneho zasadnutia uvedeného v pozvánke a či majú návrhy na jeho doplnenie.

Program rokovania bol schválený bez pripomienok.

K bodu 1.1

Návrh zákona, ktorým sa menia a doplňajú niektoré zákony v súvislosti s ďalším zlepšovaním stavu verejných financií

Materiál uviedol minister financií L. Kamenický.

Minister financií L. Kamenický uviedol, že návrhom zákona sa zavádzajú opatrenia so zámerom zlepšenia stavu verejných financií, ktoré sa týkajú predovšetkým daňových zákonov, ako je úprava zákonov o dani z pridanej hodnoty, dani z príjmov a osobitnom odvode z podnikania v regulovaných odvetviach, ďalej predpisov v oblasti sociálneho poistenia a zabezpečenia, súvisiacich s nahradením rodičovského dôchodku asignáciou zaplatenej dane z príjmov, úpravy výšky valorizácie plátov zdravotníckych pracovníkov a zákona o rozpočtovom určení, ako je zníženie percenta podielových daní poukazovaného obciam z dôvodu konsolidácie verejných financií. Ďalej uviedol, že ide doposiaľ o najväčší konsolidačný balík v objeme 2,7 miliardy euro a konsolidačné opatrenia musia byť prijaté, aby mohol byť pripravený a predložený do 15. októbra 2024 štátny rozpočet do Národnej rady Slovenskej republiky na schválenie.

Predseda rady E. Tomáš vyzval jednotlivých sociálnych partnerov, aby predniesli svoje stanoviská.

Stanovisko za AZZZ SR predniesol R. Karlubík, ktorý uviedol, že AZZZ SR tejto konsolidácii vyjadruje všeobecný súhlas, ale poznamenal, že AZZZ SR nemôže súhlasiť s tým, aby materiály s tak zásadným dopadom boli schvaľované bez toho, aby boli predložené v medzirezortnom pripomienkovom konaní a v zmysle legislatívnych pravidiel prerokované so sociálnymi partnermi.

R. Machunka za AZZZ SR doplnil, že AZZZ SR oceňuje určitú snahu šetriť aj na výdavkovej časti, ale zároveň upozorňuje na potrebu vykonania auditu v štátnej správe tak, aby prepúšťanie štátnych zamestnancov bolo vykonávané na základe relevantných dát a bolo tak cielenejšie a možno aj ambicióznejšie. Zároveň podotkol, že AZZZ SR súhlasí s potrebou úpravy rodičovského dôchodku a rovnako si uvedomuje, že takáto veľká konsolidácia sa nedá zrejme dosiahnuť bez toho, aby došlo k úprave dane z pridanej hodnoty. Ďalej uviedol, že AZZZ SR považuje návrh výrazného skokovitého, takmer sedemnásobného navýšenia sadzby osobitného odvodu z podnikania v regulovaných odvetviach pre držiteľa povolenia na podnikanie v energetike zo súčasnej sadzby 0,0036 na novú sadzbu 0,025 v tomto mimoriadne komplikovanom období, kedy sa viaceré spoločnosti pôsobiace v sektore energetiky ešte stále vyrovnávajú so zásadnými zmenami v celom sektore, vyvolanými v dôsledku ruskej vojenskej agresie voči Ukrajine, a súčasne v období rastúcich požiadaviek na urýchlenú dekarbonizáciu za nesprávny, neprimerane diskriminačný voči ostatným odvetviam a v tomto období aj za spôsobilý ohroziť energetickú spoľahlivosť plynárenskej distribučnej siete v dlhodobom horizonte. V prípade enormného navýšenia osobitného odvodu budú energetické firmy nútené znížiť investície a zároveň to môže ohroziť už existujúce plány a projekty spoločností, ktoré sú

nutné pre zabezpečenie dekarbonizácie a zelenej transformácie a takéto zásahy významne narúšajú dôveru investorov investujúcich do (dlhodobých) infraštruktúrnych projektov a sťažia či predrazia prístup k súkromnému kapitálu na finančných trhoch, ktorý je však nevyhnutný pre obrovské investičné potreby, ktoré si energetická transformácia vyžaduje a vyššie náklady na financovanie nevyhnutne ovplyvnia realizáciu investícií, ako aj systémové náklady. Takáto forma výrazných a nepredvídateľných výdavkov zhorší investičnú schopnosť energetických spoločností a prinúti ich prehodnocovať plánované investičné zámery v čase potreby masívnych investícií do modernizácie prenosovej a distribučnej siete, zelenej transformácie a dekarbonizácie, čo môže spomaliť prechod na čistú energiu a ohroziť dosiahnutie klimatických cieľov a pokles investícií môže spustiť domino efekt na miestne dodávateľské reťazce a priemysel, čo môže viesť k strate pracovných miest a spomaleniu lokálnej ekonomiky v regiónoch, kde energetické projekty fungujú. Takáto vysoká úroveň osobitného odvodu je neprimeraná diskriminácia energetiky voči ostatným odvetviam. Na jednej strane nemajú iné odvetvia tak rozdielne nominálne a reálne sadzby dane, a na druhej strane novozavedené sadzby pre ostatné odvetvia sú jednak nižšie a jednak časovo obmedzené či dokonca pre väčšinu ostávajú úplne bez zmeny. Ďalej upozornil, že znížená sadzba dane sa aplikuje len na elektrickú energiu a AZZZ SR požaduje aplikovať zníženú sadzbu dane z pridanej hodnoty 19 % aj na zemný plyn, ktorý nebol zaradený do kategórie so zníženou sadzbou dane 19 %. Rovnako rôzne sadzby na komodity spôsobujú dodávateľom nemalé komplikácie pri fakturácií a zostavení DPH výkazov, zmena fakturačných a účtovných systémov je časovo a finančne náročný proces. Každopádne pri zachovaní súčasne nastavených pravidiel regulácie samotný nárast sadzby dane o 3 % by mal negatívny dopad na všetkých konečných spotrebiteľov. Z uvedeného dôvodu je žiadúce, aby zemný plyn bol zaradený do zníženej sadzby dane. V prípade zmeny sadzieb je preto dôležité aj časové hľadisko tak, aby dodávatelia mali dostatok času na nastavenie svojich fakturačných a účtovných systémov. AZZZ SR v súvislosti s požiadavkami Slovenskej poľnohospodárskej a potravinárskej komory ďalej navrhuje do zoznamu tovarov, ktoré sú uvedené v návrhu zákona, ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony v súvislosti s ďalším zlepšovaním stavu verejných financií, článok VII., novelizačný bod 4 v Prílohe č. 7 bod 1 so zníženou sadzbou dane 19 % zo základu dane zaradiť pivo, a v Prílohe č. 7 bod 2 zaradiť so zníženou sadzbou dane 5 % zo základu dane navrhuje doplniť druhy ovocia pestovaných na Slovensku pod číslom 0809 marhule, čerešne, višne, broskyne vrátane nektáriniek, slivky, trnky, čerstvé; pod číslom 0810 – ostatné ovocie, čerstvé, ; od 0810 10 – jahody po 0810 40 ostatné a pod číslom 0602 – ostatné živé rastliny), konzumné slepačie vajcia, položku „Mäso a jedlé droby, z hydiny položky 0105 mrazené, cukor kryštál, krupicový cukor a práškový cukor. a potravín, ako sú vajcia, mäso a jedlé droby, žiada zahrnúť celú kapitolu Colného sadzobníka 0406 Syry a tvarohy (nielen bryndzu). AZZZ SR ďalej upozorňuje, že rôzne sadzby na komodity spôsobujú dodávateľom nemalé komplikácie pri fakturácií a zostavení DPH výkazov, zmena fakturačných a účtovných systémov je časovo a finančne náročný proces. V prípade zmeny sadzieb je preto dôležité aj časové hľadisko tak, aby dodávatelia mali dostatok času na nastavenie svojich fakturačných a účtovných systémov.

Stanovisko za KOZ SR predniesla M. Uhlerová, ktorá uviedla, že KOZ SR už aj minulý rok, keď sa prijímal prvý balík lex konsolidácia a zároveň aj štátny rozpočet, zdôrazňovala nevyhnutnosť konsolidácie. Podotkla, že KOZ SR rovnako dosť kriticky pristupuje

k samotnému procesu a opätovnému opomenutiu involvovania aj kľúčových aktérov, vrátane sociálnych partnerov do diskusie pri príprave samotnej konsolidácie. KOZ SR dlhodobo zdôrazňuje, že konsolidácia by mala byť postupná, nesmie sa dotknúť najzraniteľnejších skupín a nesmú ju zaplatiť zamestnanci, avšak je predpoklad, že takto navrhnuté opatrenia sa najviac dotknú domácností a pracujúcich, pretože aj samotné náklady, ktoré vznikajú na strane zamestnávateľov, teda podnikov sa v konečnom dôsledku prenesú do nákladov, ktoré môžu byť zohľadnené napríklad pri samotnom kolektívnom vyjednávaní a zohľadnené pri vyjednávaní o mzdách, ktorých rast môže byť spomalený, zároveň do konečných cien, ktoré zaplatí spotrebiteľ. Vo vzťahu k pracujúcim sa negatívne dotkne aj znížený daňový bonus a znížený rast platov v zdravotníckych povolaniach. Ďalej uviedla, že Slovenská republika má jednu z najvyšších, ak nie najvyššiu infláciu spomedzi krajín Európskej únie, najvyššie ceny potravín v krajinách V4 a uvedené opatrenia smerujúce k zvyšovaniu dane z pridanej hodnoty tento stav ešte prehĺbia a zhoršia. KOZ SR už minulý rok v konsolidačných opatreniach zdôrazňovala, že podmienkou udržateľnosti verejných financií popri zodpovednej rozpočtovej politike, je postupná transformácia sociálno-ekonomického modelu na nový rastový model s ohľadom na nevyhnutné tri vedľa seba paralelne postupujúce transformácie a to sociálnu, enviromentálnu a digitálnu. KOZ SR zároveň konštatuje, že prorastové opatrenia smerujúce k novému modelu v aktuálnom konsolidačnom balíku absentujú a konsolidácia rezignuje práve na tieto reformné a štrukturálne zmeny a ambície napríklad vo vzťahu k daňovému mixu. Ďalej podotkla, že KOZ SR neustále pri pripomienkach k štátnemu rozpočtu zdôrazňuje zvýšenie daní, ktoré sú v podmienkach Slovenska marginálne v porovnaní so starými členskými krajinami Európskej únie a to sú majetkové dane, pričom napr. daň z nehnuteľností by mala rešpektovať sociálnu štruktúru v spoločnosti, vychádzať z cenových máp alebo teda z cien nehnuteľností. V oblasti dane z kapitálu vo vzťahu k zdaňovaniu dividend KOZ SR nesúhlasí s opätovným znížením tejto dane z 10 % na 7 % a vníma nedostatok vyššej ambície napríklad pri enviromentálnych daniach. KOZ SR by očakávala aj prijímanie istých regulačných opatrení alebo rôznych zábranných nástrojov, ktoré by zamedzili aspoň čiastočne tomu, že sa celkové bremeno konsolidácie preniesie na konečného spotrebiteľa. Čo sa týka samotných opatrení, KOZ SR súhlasí s obmedzením rodičovského dôchodku a teda súhlasí s asignáciou dane rodičom pokiaľ sa nedotkne mimovládnych organizácií, so zvýšením maximálneho vymeriavacieho základu na sociálne poistenie a odporúča ho aj celkovo zrušiť. KOZ SR ďalej súhlasí s novou sadzbou príjmu pre právnické osoby 22 % so zdaniteľným príjmom nad jeden milión a takisto sa stotožňuje s filozofiou daňového bonusu na dieťa tak, ako je nastavená aj keď s finálnym prevedením už úplne stotožnená nie je. KOZ SR taktiež súhlasí s osobitným odvodom z regulovaných odvetví a solidárnym príspevkom z činností v odvetviach ropy, zemného plynu, uhlia a rafinérie a rovnako sa stotožňuje s návrhom aj zo strany zamestnávateľov ohľadom dane z hazardu. KOZ SR nesúhlasí s opatrením, ako je zvýšená daň z pridanej hodnoty, ktorá sa dotkne najviac nízkopříjmového obyvateľstva a zníženie dane z pridanej hodnoty na niektoré tovary a služby nedokáže kompenzovať to zvýšené alebo tu najvyššiu sadzbu, pričom zo zníženej dane budú benefitovať aj tí bohatší, ani so spomalením rastu platov zdravotníkov.

Stanovisko za RÚZ predniesol M. Kiral'varga, ktorý uviedol, že materiál nebol predmetom medzirezortného pripomienkového konania ani žiadnej inej relevantnej diskusie a spôsob

tvorby predloženého návrhu bez akejkoľvek väzby od sociálnych partnerov RÚZ považuje za absolútne neakceptovateľný. Balík opatrení, ktorý je označovaný ako „konsolidácia verejných financií“ je primárne zameraný na zásadné zvyšovanie príjmov do štátneho rozpočtu, zatiaľ čo na výdavkovej strane počíta len s minimálnym znižovaním výdavkov. Opatrenia sú primárne zamerané na zásadné zvyšovanie štátneho príjmu (až o 2,4 miliardy eur), pričom na výdavkovej strane počíta so znížením výdavkov o 670 miliónov eur, čo predstavuje značný nepomer. Redukcia výdavkov je pre ekonomiku prospešnejšia, nakoľko nezasahuje ekonomický rast ani tvorbu pracovných miest tak výrazne ako zvýšené dane. Výdavková strana by teda mala hrať v konsolidácii dôležitejšiu úlohu. Tieto opatrenia budú mať negatívny dopad prakticky na celé podnikateľské prostredie a kľúčové podniky slovenského hospodárstva. Zvýšenie daňového zaťaženia prispeje k pribrzdzeniu ekonomického rastu aj k zvýšeniu inflácie pre bežných občanov. Inflácia sa opäť môže priblížiť až k úrovni 5 %. Navrhované opatrenia významne narušajú dôveru investorov investujúcich do (dlhodobých) projektov v SR, zvyšujú náklady na financovanie firiem a znižujú disponibilné zdroje na budúci rozvoj. Ďalej doplnil, že RÚZ oceňuje, že novozavedené daňové a odvodové povinnosti sú kompenzované opatreniami, ako je zníženie dane z príjmu pre menšie firmy či zvýšenie hranice zdaniteľného príjmu pre samostatne zárobkovo činné osoby (SZČO) a súhlasí so znížením personálnych výdavkov, spomalením valorizácie u zdravotníckych pracovníkov, ale aj so zmenou vyplácania rodičovského dôchodku. RÚZ nesúhlasí so zvýšením osobitného odvodu pre energetické firmy v regulovaných odvetviach, rafinérie, mobilných operátorov ani s 23 % daňou z pridanej hodnoty v oblasti ubytovacích služieb.

Martin Novotný, poradca RÚZ, za Zväz poskytovateľov ubytovacích služieb uviedol, že cestovný ruch je päť rokov po koronakríze ešte vo veľmi citlivom štádiu a nedosahuje hospodárske výsledky ako v roku 2019. Zavedením 23 % sadzby dane z pridanej hodnoty na ubytovacie služby by mohlo priniesť stratu 1,3 milióna návštevníkov ročne, a v konečnom dôsledku, by to bolo cez 8 miliónov eur len výpadok na miestnej dani. Sektor ubytovania je úzko previazaný s dodávateľským odvetvím, takže tam sa dá očakávať nejaký multiplikačný efekt v poklese tržieb až na úrovni 270 miliónov euro a samozrejme aj z tohto by ten výber dane bol bezpredmetný. Takže apelujú na to, že to zníženie sadzby DPH, ktoré je teraz na úrovni 10 %, malo byť trvalé a malo priniesť rozvoj cestovného ruchu, ktorý by sa mal stať ako keby pevným prispievateľom HDP.

J. Steinerová, poradkyňa za RÚZ uviedla, že zo strany mobilných operátorov chápu potrebu konsolidácie a sú ochotní ju prijať a prispieť, ale na určité kratšie obdobie, pričom by radi rokovali, ako je možné spoločne nájsť možnosti sanovania deficitu štátneho rozpočtu, či už reinvestovaním do digitalizácie alebo aj inými formami.

Stanovisko za APZD predniesol A. Beljajev, ktorý sa taktiež stotožnil s názorom ostatných sociálnych partnerov, že konsolidovať sa musí. Otázka je, či skutočne musí byť vo výške 2,7 miliardy eur. Ďalej navrhol, aby všetky konsolidačné opatrenia boli nahradené zvýšenou daňou z pridanej hodnoty o jedno percento a taktiež zaviesť ešte jednu daň, daň z hazardných transakcií. Objem hazardných stávk na Slovensku dosahuje viac ako dvadsaťdva miliárd eur ročne a zavedením dane napríklad vo výške päť percent by bolo možné dostať do štátneho

rozpočtu zhruba jednu miliardu eur. Táto daň by nepredstavovala žiadny zásah do podnikateľského sektora ani ekonomickej aktivity krajiny, ani do jej občanov. APZD súhlasí so zvýšením dane z pridanej hodnoty a rovnako navrhuje do zoznamu tovarov so zníženou sadzbou 19 % na pivo.

Stanovisko za ZMOS predniesol J. Božik, ktorý informoval, že ZMOS žiadalo riešiť nejakú konsolidáciu do budúca a chcelo navrhnúť systém daňového mixu pre financovanie samosprávy a žiadalo práve rast dane z pridanej hodnoty, ktorý by dokázal z časti pomôcť aj samosprávam. Ďalej uviedol, že v rámci kolektívneho vyjednávania ZMOS nesúhlasí s vyplácaním osemsto eurových jednorazových odmien, ktoré predstavujú zvýšenie výdavkov pre samosprávu na mzdy o 5,5 % v priemere, pretože samospráva na tento účel nedisponuje finančnými prostriedkami a situácia v samospráve je taká vážna, že samosprávy budú musieť šetriť na poskytovaní služieb. Upozornil, že ZMOS od 1. januára 2025 zavádza mechanicko-biologickú úpravu odpadu, čo prinesie zvýšenie nákladov pri odpade, či pôjde o rodiny podnikateľov, zamestnávateľov alebo zamestnancov. Ďalej uviedol, že ZMOS rovnako súhlasí s obmedzením rodičovského dôchodku a podporuje návrh zavedenia dane z hazardných transakcií.

Stanovisko za SOS predniesol D. Chalupa, ktorý uviedol, že väčšina navrhovaných legislatívnych úprav sa dotkne v drvivej väčšine zamestnancov s priamym vplyvom na ich pracovné a mzdové podmienky a schopnosť akejkoľvek akumulácie finančných prostriedkov v podobe úspor pre ťaživé sociálne situácie. Uvedené zmeny sa dotknú predovšetkým najslabších sociálnych skupín, medzi ktoré možno zaradiť marginalizované skupiny, zamestnancov s osobitným pracovnoprávnym postavením (zamestnanci zdravotne ťažko postihnutí, osamelí zamestnanci a pod), kedy už dnes komunikovaná absencia úpravy miezd v dôsledku rastu nákladov zamestnávateľov spôsobí ďalšie prehĺbenie ich finančnej neistoty a možnosti akéhokoľvek zlepšenia ich sociálneho statusu.

Záver:

Rada predložený materiál prerokovala s nasledujúcimi závermi:

- A) AZZZ SR, APZD súhlasí s predloženým materiálom s pripomienkami a odporúča materiál na ďalšie legislatívne konanie po zapracovaní pripomienok.**
- B) RÚZ, ZMOS a SOS nesúhlasí s predloženým materiálom a neodporúča materiál na ďalšie legislatívne konanie,**
- C) KOZ SR berie predložený materiál na vedomie.**

K bodu 1.2.

Návrh zákona o dani z finančných transakcií a o zmene a doplnení niektorých zákonov

Materiál uviedol minister financií L. Kamenický.

Minister financií L. Kamenický uviedol, že pri prijímaní tohto opatrenia sa sleduje cieľ primeraného rozdelenia daňovej záťaže medzi dotknuté daňové subjekty s tým, že zákon je

navrhnutý tak, aby mal čo najmenšie negatívne vplyvy na prevažnú väčšinu obyvateľov, a aby primerane, proporcionálne a nediskriminačne zasiahol všetky relevantné subjekty. Návrhom sa podporujú elektronické platby, čo odzrkadľuje snahu v boji proti daňovým podvodom a daňovým únikom. Digitálne platby zefektívňujú výkon kontroly plnenia daňových povinností a prispievajú k zlepšeniu výberu daní. Súčasne sa v ostatných článkoch vykonávajú súvisiace úpravy nevyhnutné pre zavedenie tejto dane do praxe.

Stanovisko za AZZZ SR predniesol R. Machunka, ktorý uviedol, že AZZZ SR nesúhlasí s návrhom zavedenia dane z finančných transakcií. Skutočnosť, že povinnosť platenia tejto dane zaťaží najmä zamestnávateľov a podnikateľov a nepriamo sa bude týkať aj bežných občanov, je podľa názoru AZZZ SR vysoko alarmujúca, a je nevyhnutné tento krok čím skôr prerokovať so zástupcami zamestnávateľov. Ďalej poznamenal, že AZZZ SR nemôže súhlasiť s tým, aby materiály s tak zásadným dopadom, ako je materiál o dani z finančných transakcií boli schvaľované bez toho, aby boli predložené v medzirezortnom pripomienkovom konaní a v zmysle legislatívnych pravidiel prerokované so sociálnymi partnermi. Jednoznačne máme za to, že táto daň by významnou mierou poškodila podnikateľský sektor na Slovensku, spôsobila stratu konkurencie schopnosti, zníženie produktivity a negatívne ovplyvnila ekonomický rast. Rovnako máme za to, že by bola jedným z nosných dôvodov odradzujúcich od investícií na Slovensku, a taktiež by negatívne ovplyvnila infláciu. Dôsledkom jej zavedenia môže byť aj používanie iných foriem financovania, čo v konečnom dôsledku zníži transparentnosť celého finančného systému, ako aj zníži životnú úroveň obyvateľstva. Zároveň sa prostredníctvom nej opäť zhoršuje motivácia podnikat' a to aj samozrejme motivácia zamestnávať a platiť dane. Jej vyrubovanie je v podstate priamoúmerným postihom podnikateľského prostredia za to, že úspešne vykonáva svoju činnosť, a tým vyvíja ekonomické aktivity odrážajúce sa v jeho finančných transakciách. Predmetná daň najviac zasiahne tie právnické osoby, ktoré vykonávajú časté finančné transakcie. Do tejto oblasti patria aj výrobcovia potravín, ktorí z objektívnych dôvodov nemôžu nakupovať suroviny do zásoby na sklad, ale musia nakupovať čerstvé suroviny, za ktoré musia po každej dodávke uhradiť faktúru. V tomto dôsledku majú potravinárske podniky mesačne aj 1000 splatných faktúr. Na základe zverejnených podkladov vedia, že navrhovaná daň zvýši výdavky potravinárskych podnikov vo výške, ako keby zamestnávali ďalších 5 zamestnancov v podniku. Zvýšenie nákladov potravinárskych podnikov povedie automaticky k zvýšeniu cien potravín. Z vyššie uvedených dôvodov považujú návrh za diskriminačný voči slovenským výrobcom potravín, pričom opätovne upozorňujú, že neexistuje systémová podpora potravinárskej výroby na Slovensku zo strany štátu. Spoločnosti pôsobiace v regulovanom odvetví sa na konsolidácii verejných financií podieľajú aj výrazným zvýšením osobitného odvodu, ako aj zvýšením sadzby dane z príjmov. Daň z finančných transakcií je pre spoločnosť, ktorá je subjektom s regulovanými cenami, ďalšou nákladnou položkou, ktorú takisto nedokáže preniesť do svojich cien. Navrhovaná úprava navyše povedie vo zvýšenej miere k nárastu započítaných transakcií, o ktorých štát nebude mať žiaden prehľad. Pri synalagmatických právnych vzťahoch dvoch obchodníkov to bude znamenať, že obchodníci znížia frekvenciu svojho vzájomného vyúčtovania na minimum, budú realizovať transakcie cez zahraničné banky mimo územia SR a riziko obchádzania nielen zákona o dani z finančných transakcií, ale aj ostatných daňových predpisov sa dramaticky zvýši, pričom sa zo Slovenska odčerpá veľká miera disponibilných

finančných prostriedkov do zahraničných bánk. Očakávaný príjem do štátneho rozpočtu sa z vyššie uvedených dôvodov pravdepodobne nepodarí dosiahnuť. Návrh zákona je diskriminačný a nespôsobilý naplniť deklarovaný účel. AZZZ SR ďalej navrhuje, aby zdravotné poisťovne boli vyňaté z povinnosti platiť navrhovanú transakčnú daň. Zdravotné poisťovne hospodária výlučne so zdrojmi plynúcimi z odvodov na zdravotné poistenie. Sadzba odvodov a ich ďalšie parametre sú stanovené príslušnou legislatívou a zdravotné poisťovne ich teda nedokážu ovplyvniť svojimi rozhodnutiami. Návrh Zákona o dani z finančných transakcií zaraďuje zdravotné poisťovne medzi daňovníkov i keď hospodária výlučne s verejnými zdrojmi, podobne ako Sociálna poisťovňa, rozpočtové a príspevkové organizácie, alebo mestá a obce, pričom všetky tieto subjekty sú v návrhu zákona z daňovej povinnosti vyňaté. AZZZ SR predpokladá, že väčšina klientov štátnej pokladnice nie sú daňovníci v zmysle návrhu zákona o dani z finančných transakcií. Kvôli trom zdravotným poisťovniam so stovkami tisíc transakcií ročne by musela štátna pokladnica implementovať IT riešenia za účelom výpočtu a odvádzania dane, pričom nie je v tomto momente zrejmé, aké nákladné by to bolo. Inými slovami, nie je jasné, či náklady na požadované IT riešenie, jeho údržbu a ďalšie sprievodné náklady nebudú vyššie, ako samotný objem dane platený zdravotnými poisťovňami.

P. Ostrožlík, poradca AZZZ SR za zdravotné poisťovne uviedol, že dopad transakčnej dane na zdravotné poisťovne predstavuje asi päť percentný nárast celkových prevádzkových výdavkov. Objem zdrojov z verejného zdravotného poistenia je limitovaný a ak budú zdravotné poisťovne platiť transakčnú daň, tak na jej úhradu použijú zdroje, ktoré by mohli použiť na nákup zdravotnej starostlivosti pre svojich poistencov.

N. Tenčanská Bedušová, poradkyňa AZZZ SR za Zväz ambulantných poskytovateľov a za celú ambulančnú sféru uviedla, že transakčná daň a zavedenie všetkých opatrení bude mať negatívny dopad pre ambulantný sektor, pretože hrozí, že lekári, ktorých tak nevyhnutne potrebujeme, ktorí dnes sú v dôchodkovom veku, sa po zavedení týchto opatrení rozhodnú zavrieť ambulancie.

Stanovisko za RÚZ predniesol M. Kiraľvarga, uviedol, že RÚZ sa jednoznačne a dlhodobo vymedzuje proti zavádzaniu nových selektívnych daní a odvodov. Transakčná daň je daňou, ktorá oslabuje celkovú ekonomickú výkonnosť krajiny a priamo trestá ekonomickú aktivitu a úspešnosť firiem. Zvýšenie daní zasahujúcich ekonomickú aktivitu firemného sektora totiž zákonite vedie k zníženiu úrovne hrubého domáceho produktu. Podľa prepočtov RÚZ zavedenie transakčnej dane môže pre Slovensko v horizonte pätnástich rokov znamenať pokles HDP až o 2%, čo je extrémne číslo. To by znamenalo ekvivalentnú stratu približne 8-tisíc pracovných miest. Daň z transakcií tiež zásadne zaťaží výnosnosť investícií a podnikania na Slovensku, čo spôsobí nižšiu ziskovosť a produktivitu podnikov, a teda aj menej prostriedkov na vyplácanie miezd, tvorbu nových pracovných miest, rozvoj inovácií či investícií, ktoré firmy uskutočnia na Slovensku. Ešte viac klesne aj atraktivita Slovenska ako investičnej lokality v očiach zahraničných investorov. V konečnom dôsledku sa tak oslabenie ekonomiky v dôsledku zavedenia transakčnej dane prejaví tým, že štát na konci dňa vyberie na ostatných daniach a odvodoch menej. Celkový pokles výkonu ekonomiky spôsobený zavedením transakčnej dane

sa prejaví aj na zvyšovaní inflácie. Zamestnávateľia tak budú nútení zvýšené náklady premietnuť do konečných cien tovarov a služieb.

Stanovisko za APZD predniesol A. Beljajev, ktorý uviedol, že čo sa týka dane z finančných transakcií, APZD súhlasí s tým, že to bude komplikované, bude to pre firmy drahé, bude potrebné zaviesť softvérové riešenia. Podotkol, že uvedené opatrenie predstavuje obrovský zásah do podnikania a výberu daní na Slovensku a je krokom späť v oblasti bezhotovostného platobného styku, prinesie výrazne negatívny vplyv na podnikateľské prostredie, ktoré už dnes bojuje s byrokraciou a vysokým daňovo-odvodovým zaťažením - ďalšie zvýšenie finančných nákladov podnikateľských subjektov (popri zvýšení základnej sadzby dane, zvýšenia DPPO pri zisku nad 1 mil. eur a i.), čo v končenom dôsledku zníži konkurencieschopnosť slovenských podnikateľov a môže spôsobiť odchod viacerých podnikov zo Slovenska. Je rovnako pravdepodobné, že toto dodatočné finančné zaťaženie bude, vzhľadom na napätú nákladovú situáciu, prenesené do cien výrobkov a služieb a dospeje sa tak k ďalšiemu znevýhodneniu slovenských podnikateľov, čo povedie Slovensko k nižšiemu ekonomickému rastu a dobiehanie ekonomickej úrovne krajín EÚ bude ešte náročnejšie. APZD požaduje od navrhovanej dane ustúpiť, prípadne minimálne vykonať zmeny v návrhu zákona, ako v § 4 ods. 2 návrhu zákona doplniť aj platby v súvislosti s poskytnutím financovania (úver, lízing) minimálne v rozsahu istiny, v § 4 ods. 2 návrhu zákona doplniť aj platby pre zamestnanca (mzdy, stravné, odstupné...) a clo, v § 4 ods. 2 návrhu zákona doplniť aj platby, ktoré súvisia s prevodmi medzi účtami daňovníka v dvoch rôznych bankách (aj zahraničných). APZD ďalej navrhuje zmeniť zdaňovacie obdobie podľa § 9 ods. 3 návrhu zákona pri platiťoch podľa § 3 ods. 3, body 3 a 4 z navrhovaného mesačného intervalu na kalendárny rok, navrhuje zmeniť minimálnu daň podľa § 8 ods. 1 návrhu zákona z 1 eurocentu na 5,- euro a to z dôvodu ochrany pred zbytočnou administratívou, v § 4 ods. 2 návrhu zákona doplniť aj platby v súvislosti s revolvingovými úvermi a v § 4 ods. 2 návrhu zákona doplniť aj platby v súvislosti s poskytnutím kontokorentov. Bežný úverový nástroj na krytie krátkodobého poklesu likvidity a prekvenutie náročnejšieho obdobia spoločností alebo pri mladých spoločnostiach. Navrhujeme tieto transakcie vyňať z predmetu dane a v § 4 ods. 2 návrhu zákona doplniť aj platby v súvislosti s cashpoolingovými účtami v rámci skupiny. Každý deň dochádza ku účtovnému stiahnutiu financií do hlavného účtu, ak sa bude zdaňovať každý takýto pohyb náklady na jeden účet budú cez 10 000 € ročne. Naruší sa tak efektívnosť spoločností vo využití vlastných zdrojov skupiny. APZD navrhuje tieto transakcie vyňať z predmetu dane. A. Beljajev ďalej uviedol, že zdanenie veľkých firiem – zvýšenie sadzby dane z 21 % na 22 % pre firmy so zdaniteľným príjmom nad 1 milión eur prinesie štátu 163 miliónov eur, ale po znížení obratu na 1 milión zasiahne táto daň aj malé a stredné firmy. Čo bude spôsobovať problém v budúcnosti je zvýšenie stropov pri sociálnych odvodoch vysokoprijmových zamestnancov zo sedem na jedenásťnásobok priemernej mzdy. Toto opatrenie bude mať za následok ďalšie zníženie atraktivity Slovenska pre investorov, ako aj odliv vysokokvalifikovaných odborníkov do zahraničia. Ďalej doplnil, že APZD súhlasí s obmedzením rodičovského dôchodku.

Stanovisko za SOS predniesol D. Chalupa, ktorý uviedol, že nová forma dane len prehĺbi rozdiel medzi snahou zástupcov zamestnancov o zlepšenie pracovných a mzdových podmienok zamestnancov formou kolektívneho vyjednávania a objektívnymi možnosťami

zamestnávateľov, zvýšiť mzdy zamestnancov s ohľadom na exponencionálny rast nákladov. Ďalej uviedol, že SOS rovnako vyjadruje pripomienku absencie akýchkoľvek predchádzajúcich diskusií k uvedenému materiálu, ktorá má zásadný negatívny vplyv na úroveň pracovného prostredia zamestnancov.

A. Szalay za KOZ SR upozornil, že konsolidačné opatrenie súvisiace so znížením valorizácie plátov v zdravotníctve z 9,7 % na 3 % môže priniesť negatívne kroky zamestnancov v nemocniciach a čo sa týka nemocníc, bude mať na ne rovnako negatívny dopad 23 % daň z pridanej hodnoty, ako aj daň z finančných transakcií.

Minister financií L. Kamenický reagoval na všetky pripomienky sociálnych partnerov a uviedol, že, čo sa týka pripomienok v oblasti energetiky, tam to ešte nie je uzavreté, prebiehajú rokovania. Ďalej informoval, že čo sa týka financií v objeme 1,4 – 1,5 miliardy eur zahrnutých v konsolidačnom balíku, tie sú určené na pokrytie rôznych rizík, na pokrytie výdavkov v oblasti energopomoci, na financovanie programov na vedu a výskum, ale najmä na oblasť vyšších výdavkov v zdravotníctve a na sociálne služby. Čo sa týka transakčnej dane, implementácia tejto dane bola komunikovaná s bankami, musí byť urobená, ale bola posunutá o štvrt'rok, aby mohla byť otestovaná jej funkčnosť. Ďalej uviedol, že ministerstvo financií už analyzuje návrh dane z hazardu, ale problémom je, že hazard sa presúva do online priestoru, presúva sa čoraz viac do zahraničia a výnos potom uniká Slovenskej republike.

Štátny tajomník Ministerstva financií SR R. Majerský uviedol, že v súvislosti s prepúšťaním zamestnancov, ak má byť vyňatý zo znižovania aj počet zamestnancov lekárov, sestier, učiteľov, sociálnych pracovníkov, hasičov, vojakov, polícia, súdnictvo, tak sa zrazu zostane naozaj vo veľmi úzkej skupine zamestnancov. Ďalej doplnil ministra financií, že výdavky na zdravotníctvo rastú medziročne skoro o päťsto miliónov eur ročne a je potrebné sa venovať nielen navyšovaniu zdrojov do tohto sektora, ale aj pri čom tie výdavky vznikajú. V roku 2024 bolo na kompenzáciu zvýšených cien energií určených zhruba osemsto miliónov eur, v budúcom roku bude tá pomoc cieľená a tam sa uvažuje s radikálnym znížením podpory. Ďalej podotkol, že boli vyššie výdavky na opatrovanie, na sociálne služby, zároveň na vysoké školy, vyššie prostriedky medziročne na vedu a výskum a zároveň aj zvýšené prostriedky medziročne v rámci environmentálneho fondu, zvýšené prostriedky na významnú reformu, ktorú pripravuje ministerstvo školstva, čo je prenesenie financovania materských škôl z originálnej kompetencie na prenesený výkon a aj to je jedným z dôvodov prečo došlo k zvýšenému osobitnému odvodu v prípade telekomunikačného sektora. Zároveň vyzval všetky zúčastnené strany, keďže konsolidácia je plánovaná aj v roku 2026 aj pre rok 2027, aby sa zapájali do prípravy konsolidačného balíčka a zasielali svoje návrhy na konsolidáciu, aby spoločne Slovensko dostali do lepšieho stavu z hľadiska verejných financií, ako je to v súčasnosti.

Predseda rady E. Tomáš konštatoval, že všetci sociálni partneri sa zhodli na potrebe konsolidácie, pričom jediným konsolidačným opatrením, ktoré všetci sociálni partneri schvaľujú je zmena rodičovského dôchodku.

Rada predložený materiál prerokovala s nasledujúcim záverom:

A) AZZZ SR, APZD, KOZ SR, RÚZ, ZMOS, SOS nesúhlasí s predloženým materiálom s neodporúča materiál na ďalšie legislatívne konanie.

Predseda rady E. Tomáš poďakoval všetkým prítomným za účasť.

za vládu

Erik T O M Á Š

predseda rady

za zástupcov zamestnancov

Monika U H L E R O V Á

podpredsedníčka rady

za zástupcov zamestnávateľov

Roman K A R L U B Í K

podpredseda rady